

Krežma igra z nenavadno izurjenostjo vsako tudi najtežjo muzikalčno skladbo na svojih izvrstnih goslih, ter izpeljuje svojim strunam tako čarobne in milo doneče glasove, da segajo vsacemu poslušalcu globoko v srce in dušo.

Vrhu tega ima še to posebno lepo sposobnost, da gode z nekim pravim čuvstvom tako nežno, čisto in dovršeno, kar se le od starejših umetnikov pričakovati more.

Njegova sestra Anica, še mlada in nežna gospodična, ki se je tudi v dunajskem konservatoriji učila na glasovir igrati, spremlja svojega brata na glasovir tako umno in spretno, da se človek ne more dosti načuditi urnosti in gibčnosti njenih zalih prstov na roki.

Brat in sestra, povrnivša se iz Dunaja, podala sta se na umetniško potovanje po Evropi. Ko sta stopila najpred v svojem rodnem mestu Oseku, potem v Zagrebu, Ljubljani in Trstu z veliko slavo pred občinstvo, podala sta se v Italijo. Tu sta po vseh večjih mestih na veliko pohvalo občinstva dajala večerne zabave (koncerte), in povsod so mladega hrvatskega umetnika pozdravljali z velikim navdušenjem. Nu največjo slavo je doživel Franjo Krežma v Rimu, kjer je našel prvega sina in največjega dobrotnika hrvatskega naroda, škofa Strossmajera, — kateri slovi zaradi svojega uma, plemenitega srca in obče znane darežljivosti ne samo po vsej Hrvatskeji, nego tudi pri nas Slovencih in Italijanih kot jeden najslavnějšíh mož denašnje dōbe. Franjo Krežma je s svojim igranjem na goslih Italijane tako očaral, da so mu dali častno imé: „kralj na goslih.“ Ali v Rimu ga zadene huda nesreča; obolel je na smrt, in ko bi ne bilo njegovega očeta pri roki in ljudomilega škofa Strossmajera, ki je s pravo očetovsko ljubeznijo skrbel za njegovo zdravje, morda bi zdaj užé ne bilo več mladega umetnika med nami. Najiminitnejše ruske, poljske in laške rodovine so se zelo razveselile, čuvši preveselo novico, da je mladi Krežma zopet ozdravel. Tudi po naših slovenskih časopisih se je razglasila ta vesela vest o Krežmovem zdravlju. Vračajočega se v svojo domovino, pričakovali so ga povsod z velikim navdušenjem ter so ga obsuli s cvetjem in obdarovali z dragocenimi darovi, posebno v Trstu in na Reki. Tako se je mladi umetnik s svojega prvega umetniškega potovanja srečno povrnil v beli Zagreb, pridobivši si lavorov venec — venec slave pri vseh pravih ljubiteljih umetniške godbe.

A tudi letos je slavni umetnik Krežma napravil v ljubljanskeji čitalnici s podporo svoje sestre Anice velik koncert, ki se je 20. julija sijajno vršil. Bilo je ta večer toliko izbranega občinstva v čitalniškeji dvorani, kakor se ga le malo kedaj nahaja. Vsak pravi prijatelj godbe se je podvizal, da pride in čuje óne čarobne glasove, ki je umeje le Krežma svojim goslam izvabiti. Buren in vsestranski pozdrav je Krežmi kazal, da so ga Slovenci z navdušenjem sprejeli ne le kot umetnika, nego tudi kot svojega dražega brata Hrvata.

A tebi, slovenska mladina, bodi Krežma v izpodbudo in posnemo, da si tudi ti v slavo in diko narodu slovenskemu, kakor je on svojemu narodu hrvatskemu.

Rihard Whittington.

Bogat trgovec v Londonu se usmili ubozega in zapuščenega dečka ter ga sprejme v svojo hišo. Ker je bil deček še premlad, da bi ga bil mogel

rabiti za kako delo, tekal je okoli hiše nabirajoč železne odpadke in drugo tako šaro. Kadar je mnogo tacega nabral, prinesel je vse to gospodu, ki mu je bil zaradi tega zelo prijazen, videč, da bode deček svoje dni varčen in delaven človek. Dal ga je v šolo. Necega dne se prigodi, da vratar, nesoč mlade mačke v vodo, sreča mladega Whittingtona, — tako je bil priimek ubozemu dečku. Deček si izprosi od vratarja jedno mačko, in gospod mu rad privoli, da si jo izredi. Nekaj mesecev pozneje je trgovec nakladal blago na ladijo, ki je imela pluti v daljno Indijo. Norčevaje se pravi trgovec dečku: „kaj pa ti, Rihard! ali nemaš ničesar, da bi poslal v Indijo na prodaj?“ „Izvemši mačke, nimam ničesar,“ odgovori deček, „ali še dovolite, gospod, pošljem mačko po svetu.“ Pri teh besedah hiti po mačko, ki jo prinese in dene na ladijo k drugemu blagu. Ladija odpluje ter prijadra po nekoliko mesečnej vožnji srečno k bregovom dotlej neznane dežele.

Pripoveduje se, da je vladar te dežele prišedše tujce k sebi pozval, nekatere izmed njih še celo povabil na kosilo. A obednici v in v celem kraljevem poslopju je bilo toliko miši, da so skoraj po jedéh skakale. Niti kralj niti gostje se jih niso mogli ubraniti. Nobeno sredstvo nij pomagalo; tem hitreje so se množile, čim več novcev je vladar obljuboval tistemu, ki bi je pokončal. Gostje pošljejo po mačko na ladijo, katera z velikim veseljem plane na mišji zárod. Kralj in njegovi dvorjani se temu zelo čudijo. V malo trenutkih nij bilo niti jedne miši več videti niti slišati v obédnici. Kralj s tem zelo zadovoljen, ponudi za mačko mnogo zlatá, kar se je, se vé da, prav rado sprejelo. Tako se je mačka, ki je bila na ladiji najslabejše blagó, najdraže prodala. Lehko si mislite, kako se je čudil Whittington, ko so mu prinesli lepe novce, ki so je iztržili za njegovo mačko. Ti novci so postali podloga vsemu njegovemu premoženju, ki je čez nekaj let tako narastlo, da si je postavil v Londonu prekrasno poslopje, v katerem je bila pozneje borza. Londončani so ga v šali imenovali Mylord Kat, kar toliko pomeni kot Vaše blagorodje, gospod Muc, in njegovi potomci se po angleški še dandanes tako zovó.

I. V.

Srebrna žlica.

Martin Doleneč, pošten človek v priprostej kmetskej obleki, imel je to jedino željo, da bi se samo jedenkrat v svojem življenju najedel s srebrno žlico.

Prišedši necega dne v mesto, gre v prvo in najlepšo gostilnico, dobro vedoč, da tukaj gostje jedó s srebrnimi žlicami.

V gostilnici je bilo mnogo različnih ljudi v zelo lepih, srednjih, pa tudi, kakor se zna, v priprostih slabih sukňah. Zatorej se je tudi jedlo in pilo različno. Nekateri je bil zadovoljen z dvema, drugi s tremi jedili, a nekateri si je privoščil še celo po šest jedí.

Naš kmetič, Martin Doleneč, nij ravno maral za izvrstna jedila. On je bil srečen, da je danes jedel po gosposki, in kar mu je bilo še najbolj všeč, da lahko reče, da je vsaj jedenkrat v svojem življenju jedel s srebrno žlico.

Po kosilu si naš Martin privoščí tudi kozarec dobrega vina, ki ga veselo pije, ter neprestano gleda pred soboj ležečo, svetlo srebrno žlico.